

56. Meddelelse fra Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur.

Ved Statens Planteavlsudvalg.

Udsendt den 25. Juni 1914.

Bekæmpelse af Kartoffelskimmel med Bordeauxvædske.

I 1907 og 1908 er der paa Forsøgsstationerne ved Tystofte, Lyngby og Tylstrup samt ved Aakirkeby udført Forsøg med Anvendelse af Bordeauxvædske (udtales: Bordovædske) til Bekæmpelse af Kartoffelskimmel. Disse Forsøg har, i Forbindelse med nogle forberedende Forsøg ved Tystofte i 1905 og 1906, givet følgende Resultater:

1. Kartoffeltoppen holder sig efter Sprøjtning med 1 pCt. Bordeauxvædske frisk grøn flere Uger længere end uden Sprøjtning, især fordi Angrebet af Kartoffelskimmel paa Bladene derved bliver forebygget.

2. Sygdom hos Knoldene forebygges i Reglen i meget væsentlig Grad.

3. Som Følge af Toppens større Levedygtighed og Formindskelsen af Angrebet paa Knoldene bliver det samlede Knoldudbytte og særlig Udbyttet af sunde Knolde meget forøget. Ved to Oversprøjtninger, foretagne omkring den 20. Juli og omkring den 20. August, blev Resultatet følgende:

I 7 Forsøg med Richters Imperator forøgedes det samlede Knoldudbytte gennemsnitlig fra 274 hkg pr. ha til 319 hkg, i 4 Forsøg med Æggeblomme fra 220 hkg til 336 hkg og i 3 Forsøg med Magnum bonum fra 187 hkg til 218 hkg. I de samme Forsøg forøgedes Udbyttet af sunde Knolde betydeligt.

Siden 1908 er der hvert Aar foretaget tilsvarende Forsøg, saavel under de plantepatologiske Forsøg som i Landboforeningerne; Resultatet har i de fleste Tilfælde været som ovenfor anført; kun i den tørre og varme Sommer 1911 gav Sprøjtningen intet Merudbytte eller endog et ringe Tab; men til Trods herfor er det gennemsnitlige Merudbytte for 2 Sprøjtninger i samtlige danske Forsøg, udførte i de 6 Aar 1907—1912, 35 hkg pr. ha.

Da de i Danmark opnaaede Resultater i alle Henseender er overensstemmende med de overordentlig talrige i Udlandet indvundne Erfaringer, kan Sprøjtning af Kartoffeltoppen med Bordeauxvædske anbefales som et særdeles værdifuldt Middel mod Kartoffelskimmels Angreb. Og da denne Svamp er en af de væsentligste Aarsager til Kartofflernes Sygdom paa Marken og i Kuler og Kældere, vil en almindelig Anvendelse af dette Middel bidrage til i væsentlig Grad at forøge og sikre Kartoffeldyrkningens Udbytte.

Sprøjtningen bør udføres 2 Gange: første Gang for de tidlige Kartoffelsorters Vedkommende saa snart, det efter 1. Juli er tørt og nogenlunde stille Vejr, for de middeltidlige eller sildige den 15. Juli eller den første gunstige Dag derefter. Anden Sprøjtning foretages ca. 4 Uger efter første. Arbejdet udføres med de samme Redskaber, som anvendes til Sprøjtning med Jærnvitriol mod Ukrud.

100 Liter Bordeauxvædske tilberedes efter een af følgende Fremgangsmaader, af hvilke den første saa vidt muligt maa foretrakkes.

A.

1) I et Trækår (overskaaret Petroleumstønde eller lign.) anbringes 1 kg Blaasten (Kobbervitriol), der overhældes med et Par Liter kogende Vand, hvorved Blaasten opløses. Derefter paafyldes koldt Vand, indtil Karret i alt indeholder 50 Liter Vædske.

2) I et andet Kar anbringes 1 kg brændt Kalk. Denne overhældes med lidt Vand, saa at Kalken falder hen til et fint Pulver. Derefter hældes mere Vand til, saaledes at man ogsaa her faar i alt 50 Liter Vædske (Kalkmælk). Læsket Kalk kan anvendes, men der maa da bruges 3 kg for hver 2 kg brændt Kalk.

3) Kalkmængden røres om og hældes over i Blaastensopløsningen.

4) Den sammenblandede Vædske kan prøves med rødt Lakmuspapir (faas paa Apoteket for 10 Øre). Hvis det røde Papir farves blaat, er Vædsken rigtig sammensat; hvis ikke, maa der tilsættes mere Kalk.

5) Vædsken skal røres om, inden den fyldes paa Sprøjten. Den færdige Vædske er kun anvendelig i 1 à 2 Dage.

B.

1) I et Trækår opløses 1 kg Blaasten i 100 Liter Vand, paa den ovenfor beskrevne Maade.

2) I en Spand tilberedes Kalkmælk af 1 kg brændt eller 1½ kg læsket Kalk og 10 Liter Vand.

3) Kalkmælken hældes over i Blaastensopløsningen i smaa Portioner; for hver Gang røres der om i Vædsken med en Træstok og der prøves med Lakmuspapir. Naar Vædsken farver det røde Lakmuspapir tydelig blaat, standser man Tilsætningen af Kalkmælk.

4) Vædsken røres meget stærkt om med en Træstok, en Træskovl eller lign. i 2—3 Minutter. Derefter prøves igen med Lakmuspapir. Hvis det røde Papir farves blaat, er Vædsken færdig til Brug. Den skal røres om, for hver Gang Sprøjten fyldes, og er kun anvendelig i 1—2 Dage.

Der anvendes til hver Sprøjtning ca. 13—1400 Liter Vædske pr. ha. I større Partier er Prisen paa Blaasten for Tiden ca. 50 Øre pr. kg.

Ved Gennemførelsen af den her beskrevne Fremgangsmaade maa det stadig erindres, at den udelukkende er forebyggende. Foretages Sprøjtningen, efter at Angrebet har vist sig paa Marken i nævneværdig Udstrækning, vil den i Reglen ikke kunne lønne sig.

Anm. Hvor det er vanskeligt at skaffe brændt eller læsket Kalk, kan man i Stedet for Bordeauxvædske bruge Kobbersoda-vædske, der fremstilles efter de ovenfor givne Regler, kun at man i Stedet for hvert kg brændt Kalk anvender 1½ kg almindelig Soda; Proven med Lakmuspapir er lige saa nødvendig ved Tillayningen af Kobbersoda- som af Bordeauxvædske.

Udførlig Beretning om Forsøgene findes i 17. Bind af Tidsskrift for Planteavl, der kan bestilles gennem enhver Boghandel for 6 Kr. pr. Bind (ca. 800 Sider). Særtryk af Beretningen kan faas i Boghandelen til en Pris af 25 Øre. Nærmere Oplysninger for særlige Tilfælde faas ved skriftlig Henvendelse til Statens plantepatologiske Forsøg, Lyngby.